

Tá Hergerð Johannesen í fjør varð liðugt útbúgvín sjúkrasystir, søkti hon um at sleppa á Ríkissjúkrahúsið at arbeiða á aðrari deildini, har AIDS-sjúklingar liggja.

Fast starv kundu hon ikki fáa, tí tey vilja hava meira roynd starvsfólk. Men Hergerð kundi fáa arbeiði sum frítúðaravloysari, og síðan hevur hon havt fleiri avloysarastørv á deildini, har hon hevur tryggað sær arbeiði fram til næsta summár.

Deildina, ið er ein tropu- og epeidemi-deild, kendi Hergerð eitt sindur frammundan, tí meðan hon gekk á sjúkrasystirskúlanum í Føroyum høvdu tey evnis-dagar um AIDS og vitjaðu í tí sambandinum Ríkissjúkrahúsið og tosaðu við sjúklingar har.

Vildi læra meira

- Eg hevði hug at læra nakað nýtt og serliga um AIDS, tí tað er ein sjúka, vit í framtíðini kunnu vænta okkum at fáa meira og meira at gera við. Eg vildi fáa mær nakrar royndir við atlit til at kunna brúka seinni í Føroyum, sigur Hergerð. Hon veit ikki enn, hvussu leingi hon verður í Danmark og arbeiðir sum sjúkrasystir. Tað veldst eisini um, hvørjir arbeiðsmøguleikarnir í Føroyum verða framyvir.

Á Ríkissjúkrahúsinum eru tvær slíkar AIDS-deildir. 24 sjúklingar eru á hvørjari deildini, og sjúkurnar eru nógv. AIDS er tann álvarsligasta, og arbeiðið við hesum sjúklingum ógvuliga krevjandi.

6-8 AIDS-sjúklingar og HIV-smittað plaga at vera á hvørjari deild í senn. Fyrr fingur hesir sjúklingar sítt egna kamar, tí nógvum tørvar at vera einsmallir, men spargingarnar hava við sær, at tað ikki ber til longur. Men alt verður tó gjørt fyri, at umstøður teirra skulu vera so frægar sum gjørligt.

Kunnu verða heima

Allir sjúklingarnir steðga ikki líka leingi á deildini, men koma inn til kanningar ella viðgerðar. Tá fólkini eru blivin heilt vánalig, verða summi til tað seinasta, men sjúklingunum stendur tó í boði at vera heima. Heimarókt er alt samdøgríð fyri AIDS-sjúklingar. Tey, sum vilja vera heima til tað seinasta, sleppa tað.

Hergerð dámar væl arbeiði sítt millum AIDS-sjúklingar. Men tað er hart arbeiði, serliga sálárliga. Tað mesta arbeiði er røkt, at tosa við sjúklingarnar, ugga og vegleiða. Sjúkrasystirarnar tosa eisini nógv við tey, sum varða av sjúklingunum.

Tú fært eyga á onnur lívsvirði

Hergerð Johannesen frá Gjógv hevur í nakrar mánaðir arbeitt sum sjúkrasystir á Ríkissjúkrahúsinum, har AIDS-sjúklingarnir koma

Hergerð Johannesen er 24 ára gomul og tók prógv sum sjúkrasystir í fjør. Hon heldur tað vera umráðandi, at fákjólk fara burtur at fáa særroyndir, soleiðis sum hon nú ger, tí Føroyar eru so lítið land

Mynd: Kalmar

Starvsfólk fáa hjálpin

Av tí at arbeiði hjá starvsfólkunum er so hart sálárliga, kemur ein sálárlíðingur einaferð um vikuna at tosa við starvsfólkini. Í felag tosa tey so um okkurt evni, ið hevur tikið seg upp ta vikuna. Tað kann t.d. vera í sambandi við eitt deyðsfall. Starvsfólkini kunnu eisini sjálf fara til sálárlíðing og tosa við hana, um tey pínast av onkrum.

- Sjálvandi ávirkað vit av arbeiðinum, tí sjúklingarnir eru ung fólk, sum fáa eina sjúku, ið ikki kann lekjast enn, sigur Hergerð. Sjúklingarnir, hon hevur møtt, hava verið millum 19 og 50 ár.

- Tað ræður so nógv um hjá okkum, at vit arbeiða professionelt. Í hesum sambandinum vil tað siga, at vit ikki leggja okkara egna kenslur í og duga at skilja arbeiði frá okkara egnalívi. Vit skulu gera okkara besta fyri sjúklingarnar og ikki vera kold, men tað er best bæði fyri okkum sjálf og fyri sjúklingin at halda hvørt frá sínum, sigur Hergerð.

Hesir sjúklingar hava ofta nógvar sosialar trupulleikar, tá teir fara úr arbeiðinum og skulu hava pensión. Tey hava rætt til at fáa stuðul úr AIDS-grunninum. Tilkomur tekur ein sálárlíðing, sum arbeiðir á deildini, sær av.

Ferðast saman

- Onkuntíð hava sjúklingar, sum hava fingið figgjarliga stuðulin, tikið seg saman og gjørt felags ferð suðureftir fyri at uppliva nakað í felag, og meðan tey enn orka.

Ein sálárlíðingur er eisini á deildini til sjúklingarnar, sum allir ikki hava tað líka gott sálárliga.

Stuðulsbólkar við HIV-smittaðum vitja somuleiðis javnan á deildini at tosa við

tey sjúku.

Tað er tó ikki bara syrgiligt at hava sína dagligu gongd millum fólk við hesi álvrsligu sjúkuni, ið enn eingi ráð eru ímóti.

- Tey hugsa ikki alla tíðina um deyðan, og í einum slíkum arbeiði lærir tú at siggja onnur virði í lívinum.

Tey kunnu frøast um ymist, ið fyri okkum onnur kann tykjast smátt. Sigggja fram til at klára okkurt, sum ikki kann bíða. Virði, sum vit onnur ikki altíð hava eyga fyri. Tey plaga at siga, at heldur liva eitt gott og ríkt lív enn bara liva eitt langt lív, sigur Hergerð.

Nógv verður gjørt fyri at hava tað fjálgt og hugnaligt á deildini. Listafólk hava verið og prýtt veggirnar,

fyrirtekur hava sponsorerað útgærð, t.d. mikroovn, til sjúklingarnar, og matstovur úr býnum koma á deildina at gera mat og borðreiða.

Fleiri kvinnur

Sjálvt um Hergerð á sjúkrasystirskúlanum hevði lært nógv um sjúkuna AIDS, varð hon kortini bilsin, tá hon kom á deildina at arbeiða.

- Tað, sum eg væið mest bilsin av, var, at so nógv kvinnur hóast alt hava AIDS, sjálvt um flestu sjúklingarnir eru menn. Vit fáa jú mest at vita um, at tað eru homosexuellir menn. Men millum sjúklingarnar eru eisini fólk, sum hava livað heterosexuelt, og tað eru fólk, sum eru smittað, tá

tey hava fingið blóð. Stutt sagt fólk, sum bara hava verið óheppin. Og tað sigur okkum, at tað kann henda ein stóran part av fólkinum, at tey fáa hesa sjúkuna.

Upplýsing

Meðan Hergerð nú hevur verið heima og vitjað í nakrar dagar, hevur hon verið á sjúkrasystirskúlanum og greitt frá sínum arbeiði.

Hon leggur stóran dent á, at tey, sum fáa slíka vitan og royndir, sum hon nú fær, hava skyldu til at upplýsa um sjúkuna. Sjónvarpsfilmurin um Hannis var eitt gott tiltak og tað sama við AIDS-sjónleikinum, sum nú verður vístur, og sum verður fylgdur upp við, at Anna Samuelsen, sjúkrasystir, tosar við fólkinum aftaná leikin.

- Vit kunnu gera okkara í tí fyrirbyggjandi arbeiðinum, og tað hevur mest at siga, sigur Hergerð. Kannningar aðrastaðni vísa, at herferðir og upplýsing annars gera stóran mun. Tað sæst á ymsum hagtølum.

Hergerð heldur, at kemur hon aftur til Føroya og fær arbeiði sum sjúkrasystir, kunnu tær royndir, hon nú fær, koma væl við. Sjálvt um sjúklingarnir í Føroyum ikki eru so nógvir, er eingin ivi um, at tað verða fleiri við tíðini.

Hergerð er ikki fyrsta føroyska sjúkrasystirin, sum arbeiðir á hesi deildini. Anna Samuelsen, sum ferðast um allar Føroyar og ger upplýsandi arbeiði, hevur verið har, og onkur aftrat við.

Føroyskir sjúklingar hava verið á hesi deildini. Tað spyrja vit ikki Hergerð um, og hon hevði heldur ikki svarað.

- Eingin skal bera ótta fyri, at vandi er fyri anonymitetinum í Føroyum, sjálvt um føroyingar starvast á deildini. Føroyingar eru í somu støðu sum tey, ið koma av bygd í Danmark. Tey vilja ikki hava, at fólk heima vite um teirra sjúku, og tey kunnu vera vís í, at vit halda okkara tagnarskyldu, sigur Hergerð.

randi

Einastandandi gott BINGO
byrjar í Sosialinum um bert fáar dagar
"Mintust tit til haldaragjaldið..."